

เทคนิคการบริหารสภานายความสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพ*

LAWYERS COUNCIL FOR MANAGEMENT TECHNIQUES FOR PROFESSIONAL EXCELLENCE

วสันต์ เกตุพันธุ์

Wasan Ketphan

วิทยาลัยเทคโนโลยีพนมวันท์

Phanomwan College of Technology, Thailand

E-mail: katpun1@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษานโยบายการบริหารสภานายความสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพ 2) เพื่อศึกษาเทคนิคการบริหารสภานายความสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพให้ได้ประสิทธิผล และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารที่เหมาะสมเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาโดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบคำถามสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบคำถามสนทนากลุ่ม โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 1 คณะกรรมการบริหารสภานายความจำนวน 3 ท่าน ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 2 กรรมการบริหารสภานายความภาคจำนวน 12 ท่าน ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มที่ 3 การระดมความคิดเห็นจากทนายความ จำนวนกลุ่มละ 10 คน ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ รวมทั้งสิ้น 40 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) นโยบายการบริหารสภานายความเกิดปัญหาจากการปฏิบัติงาน ด้วยความแตกต่างระหว่างบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล ความไม่เท่าเทียมกัน การขาดความรู้สึกร่วมในการมีส่วนร่วม การขาดแคลนทางเลือก การกระจายข่าวสาร การกำหนดนำกลไกในการส่งเสริม ในการที่จะบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการมุ่งเน้นในการที่จะพัฒนากฎหมาย 2) เทคนิคการบริหารสภานายความ เน้นการจัดการแบบมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การตรวจสอบสิทธิ การเปลี่ยนแปลงสู่การปฏิบัติใหม่ การเพิ่มพัฒนาทักษะ การเรียนรู้กฎหมายที่บังคับใช้ใหม่ การฝึกอบรมให้ทนายความเป็นมืออาชีพด้วยความรู้ในการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างเท่าทัน และ 3) แนวทางการบริหารจัดการสภานายความสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพ โดยให้ความสำคัญกับทนายความเป็นสิ่งสำคัญ และการปรับใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพให้เหมาะสมเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน

* Received 27 April 2021; Revised 16 May 2021; Accepted 2 June 2021

คำสำคัญ: เทคนิคการบริหาร, สภานายความ, ความเป็นเลิศทางวิชาชีพ

Abstract

The objective of this research is. 1) to study the policy of the administration of the Lawyers Council towards professional excellence; 2) to study the techniques of administration of the Lawyers Council to achieve professional excellence; and 3) to study the appropriate management guidelines to build confidence in the Lawyers Council. people This was a descriptive study by qualitative research method. using the in-depth interview question form and group discussion questions the key informants were divided into 3 groups, consisting of the first group of informants, 3 members of the Lawyers Council Executive Committee, the 2nd group of informants, 12 members of the District Lawyers Council's executive committee, the third group of informants. Lawyers in each group of 10 persons, namely, North, Northeast, Central, and South, a total of 40 persons. The results of the research were as follows: 1) The Lawyers Council's administration policy There was a problem in the operation. with differences between individual personalities inequality lack of sense of participation shortage of alternatives news distribution Determining the promotion mechanism in order to enforce the law more effectively which focuses on the development of the law; 2) The Lawyers Council's management techniques Emphasis on participatory management exchange of ideas authentication change to new practice skill development Learning new applicable laws Training for lawyers to be professional with knowledge of various changes that occur in a timely manner by giving importance to lawyers and the appropriate application of technology to work towards professional excellence in order to build confidence among the people.

Keywords: Management Techniques, Lawyer Council, Professional excellence

บทนำ

ผู้ประกอบการวิชาชีพทนายความ มีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นตามความเจริญก้าวหน้า ควบคู่กับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมาโดยตลอด โดยมีการจัดตั้งเป็น สมาคมทนายความ เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2500 ด้วยวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเป็นสถาบันอิสระ เพื่อการอำนวยความสะดวกในการดูแลสิทธิประโยชน์ให้แก่ประชาชนและสังคม (สุวุฒิ สุกิจจากร, 2557) และ

ดูแลผู้ประกอบวิชาชีพทนายความในเวลานั้น ต่อมาในปี พ.ศ.2508 ได้มีการตราพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ.2508 โดยกำหนดให้มีอำนาจในการออกใบอนุญาตว่าความ ซึ่งจากเดิมที่ออกให้โดยอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ มอบหมายให้เนติบัณฑิตยสภาเป็นผู้ออกใบอนุญาต โดยผู้ที่จดทะเบียนเป็นทนายความมีทั้งทนายความชั้นหนึ่ง ซึ่งมีการกำหนดให้ผู้ที่สำเร็จระดับปริญญาตรีทางกฎหมาย ทั้งยังต้องสอบผ่านเป็นเนติบัณฑิต โดยสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา จึงจะสามารถจดทะเบียนเป็นทนายความชั้นหนึ่ง (จิตติ ดิงศภัทย์, 2552) แต่ทนายความชั้นสอง เป็นเพียงผู้ที่สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีทางกฎหมาย ทั้งมีสิทธิว่าความได้เฉพาะในต่างจังหวัดที่ได้รับใบอนุญาต อันเป็นการจำกัดสิทธิของทนายความเกิดความไม่เท่าเทียม จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงอันสำคัญเพื่อความเหมาะสมขึ้นในปี พ.ศ.2514 โดยได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2508 โดยบัญญัติให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีทางกฎหมายขอจดทะเบียนเป็นทนายความ ที่สามารถว่าความได้ทั่วประเทศ 1 ปี 1 ครั้ง ไม่มีการแบ่งเป็นทนายความชั้นหนึ่งหรือทนายความชั้นสอง (คณะกรรมการมรรยาททนายความ และคณะทำงานส่งเสริมและประสานงานสอบสวนคดีมรรยาททนายความ สภาทนายความ. 2544).

การเปลี่ยนแปลงการบริหารในรูปแบบ สมาคมทนายความแห่งประเทศไทย ได้เกิดขึ้นในปี พ.ศ.2517 โดยในเวลานั้น นายมารุต บุณนาค เป็นผู้ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมทนายความ ได้เสนอการเปลี่ยนแปลงการบริหารเป็นรูปแบบของการจัดตั้งขึ้นเป็น สภาทนายความ ด้วยการเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติ แต่ไม่เกิดผล จวบจนในปี พ.ศ.2518 ได้มีการเปลี่ยนแปลงการบริหารด้วยการเปลี่ยนชื่อจาก สมาคมทนายความ เปลี่ยนเป็น สมาคมทนายความแห่งประเทศไทย โดยนายมงคล สุคนธขจร เข้ารับตำแหน่งนายกสมาคมทนายความแห่งประเทศไทยในเวลานั้น ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติทนายความต่อสภาผู้แทนราษฎร โดยที่สภาผู้แทนราษฎรในเวลานั้น ได้มีการพิจารณาในวาระที่ 1 แล้ว แต่เกิดการประกาศยุบสภาผู้แทนราษฎร ทำให้ร่างพระราชบัญญัติทนายความเป็นอันตกไปด้วยเช่นกัน (กันจันฉัตร หิริรักษ์ 2560)

การเปลี่ยนแปลงการบริหารของสมาคมทนายความแห่งประเทศไทย มิได้สิ้นสุดอยู่เพียงนั้น ตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ.2528 เป็นการบัญญัติให้มีสภาทนายความ โดยมีสถานะเป็นนิติบุคคล เพื่อการเปลี่ยนแปลงอันสำคัญในการบริหารงานทนายความของประเทศไทย โดยมีผู้เข้าดำรงตำแหน่งนายกสภาทนายความ สำคัญสำคัญของพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ.2528 ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่ประสงค์จะขอจดทะเบียน ในการออกใบอนุญาตว่าความ ให้แก่ผู้ที่สำเร็จการศึกษาวิชากฎหมาย โดยจะสำเร็จการศึกษาจากเนติบัณฑิตยสภาหรือไม่ ก็สามารถขอจดทะเบียน ในการขอรับใบอนุญาตว่าความ ตามเงื่อนไขแห่งพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528 โดยไม่มีการแบ่งเป็นทนายความชั้นหนึ่ง หรือทนายความชั้นสอง เพื่อการควบคุมมรรยาทของทนายความ ที่ขอจดทะเบียนรับใบอนุญาตว่า

ความ ในการประกอบวิชาชีพทนายความ โดยต้องผ่านการฝึกอบรมหลักการปฏิบัติในการว่าความ หลักมรรยาททนายความ ตามข้อบังคับ แห่งพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ.2528 รวมทั้งจัดให้มีกองทุนสวัสดิการทนายความ เพื่อการสงเคราะห์ให้แก่ทนายความและทนายท (สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความ แห่งสภาทนายความ, 2563)

ทนายความเป็นวิชาชีพอันทรงเกียรติ ในการอำนวยความสะดวกทั้งเป็นที่พึ่งที่หมาย เพื่อการรักษาสิทธิและประโยชน์ของประชาชน ในการดำเนินการทางกฎหมาย โดยสภาทนายความกำหนดให้มีทนายความช่วยเหลือในคดีความที่ประชาชน เป็นผู้ยากไร้และไม่ได้ความเป็นธรรม อันเป็นคดีช่วยเหลือโดยไม่มีค่าตอบแทนแต่อย่างใด ในการทำงานของทนายความแม้มิใช่เป็นข้าราชการ ซึ่งในการประกอบวิชาชีพ ต้องปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานยุติธรรมทั้งในส่วนของศาลยุติธรรม ในส่วนของการปฏิบัติงานร่วมกับอัยการ และเจ้าพนักงานสอบสวน ในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมร่วมกันให้แก่ประชาชน อันเกี่ยวข้องกับการบริหารสภาทนายความสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพ ด้วยเทคนิคการบริหารความเป็นเลิศทางวิชาชีพ เทคนิคการบริหารสภาทนายความสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพให้ได้ประสิทธิผล และแนวทางการบริหารที่เหมาะสม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน และเป็นการปฏิบัติในฐานะทนายความ ในการว่าต่างแก่ต่างคดีความให้แก่ตัวความ ทั้งฝ่ายโจทก์และหรือฝ่ายจำเลย ทนายความจึงต้องเป็นผู้ที่มีการประพฤติ การปฏิบัติโดยยึดหลักคุณธรรม ทั้งมีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ ในการประพฤติปฏิบัติตามหลักข้อบังคับ ว่าด้วยมรรยาททนายความโดยเคร่งครัด เพื่อก่อให้เกิดเป็นความเชื่อมั่นอันน่าเชื่อถือ และเพื่อให้ได้รับความไว้วางใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ ทนายความอย่างสมเกียรติ และด้วยความภาคภูมิใจ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารสภาทนายความสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพ ด้วยเทคนิคการบริหารความเป็นเลิศทางวิชาชีพ
2. เพื่อศึกษาเทคนิคการบริหารสภาทนายความสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพให้ได้ประสิทธิผล
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารที่เหมาะสม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ที่จะให้ข้อมูลในการวิจัยแบบเจาะจง โดยการแบ่งกลุ่มของผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่มที่ 1 คณะกรรมการบริหารสภาทนายความจำนวน 3 ท่าน กลุ่มที่ 2 กรรมการบริหารสภาทนายความภาค 1 ถึง 9 จำนวน 12 ท่าน กลุ่มที่ 3 ทนายความแต่ละภาค แบ่งแบบเจาะจงเป็นรายภาค จำนวนกลุ่มละ 10 คน ได้แก่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคกลาง ภาคใต้ รวมทั้งสิ้น 40 คน ดังนั้นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้งหมด 52 คน โดยมีระยะเวลาในการวิจัย 8 เดือน เริ่มเดือน สิงหาคม 2563- มีนาคม 2564

เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบคำถามสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยนำประเด็นที่ได้จากปรากฏการณ์ และจากการศึกษาทบทวนแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตั้งคำถามสัมภาษณ์ เป็นชุดคำถามตามขอบเขตในการทำวิจัย แบ่งได้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก อันมีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยใช้ในการขอสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ที่เป็นกลุ่มผู้บริหารในด้านที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดขึ้นจากกรอบ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมที่ผู้วิจัยศึกษาเป็นหลัก เพื่อการระดมสมอง หรือเพื่อการระดมความคิด ผู้วิจัยใช้คำถามที่มีลักษณะเน้นถึง ทักษะ แนวคิด ความสัมพันธ์ ของผู้ที่เข้าร่วมในการสนทนากลุ่ม ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย อันเป็นลักษณะที่เป็นการเฉพาะเจาะจง ด้วยวิธีการใช้คำถามที่มีลักษณะเป็นการจุดประเด็นของผู้ดำเนินการสนทนา รวมถึงในการสนทนากลุ่ม และการขออนุญาตบันทึกเสียงในการขอเข้าสัมภาษณ์ รวมทั้งการขอบันทึกภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นการยืนยันการทำงานวิจัย ของผู้วิจัยในเชิงประจักษ์ อันเป็นเทคนิควิธีการ ขั้นตอน การรวบรวม และการวิเคราะห์ข้อมูล จากผู้ที่มีประสบการณ์เฉพาะด้าน หรือข้อสังเกตจากผู้มีประสบการณ์ เพื่อช่วยในการวิเคราะห์รายละเอียด ทั้งนี้เพื่อนำมาทำการตรวจสอบ และประเมินอนาคตภาพ โดยการใช้เทคนิคการสนทนากับผู้เชี่ยวชาญ ในการระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ รวมถึงความเหมาะสม (เอกพร รักความสุข, 2561)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัย โดยปฏิบัติตามหลักของ Merriam-Webster ด้วยการจำแนกข้อมูลเป็นชนิด ตามลำดับของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น แบบใช้ทฤษฎี เป็นการแยกตามชนิดของเหตุการณ์ โดยการยึดกรอบของแนวคิดทฤษฎีเป็นหลักได้แก่ การกระทำได้แก่ พฤติกรรม สถานการณ์ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ณ ช่วงระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง การที่บุคคลสื่อสาร อธิบาย หรือการให้ความหมายต่อกิจกรรม การกระทำ โดยอาจเป็นการให้ความหมายเกี่ยวกับ โลกทัศน์ ความเชื่อ บรรทัดฐาน ค่านิยม ความสัมพันธ์ได้แก่ ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันในสังคม ระหว่างบุคคลหลาย ๆ คน ที่ทำการศึกษาถึงการเข้ากันได้ หรือขัดแย้งกันในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรม การปรับตัว เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ หรือความผูกพันกันของบุคคล และสถานการณ์หรือสถานภาพได้แก่ กิจกรรม การกระทำ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง (Creswell, J. W. 2013)

ผลการศึกษา

1. ศึกษาการบริหารสภานายความสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพ ด้วยเทคนิคการบริหารความเป็นเลิศทางวิชาชีพ พบว่า สภานายความได้มีการจัดแบ่งส่วนงานออกเป็น ส่วนงาน

ด้วยกัน ได้แก่ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค สำหรับส่วนกลางแบ่งออก 31 สำนักงาน ได้แก่ 1) สำนักงานคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย 2) สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม 3) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน 4) สำนักงานคดีปกครอง 5) สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค 6) สำนักกระงับข้อพิพาททางเลือก 7) สถาบันวิชาชีพกฎหมายชั้นสูง 8) สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความ 9) สถาบันพัฒนาวิชาชีพทนายความ 10) สถาบันวิจัยและพัฒนากฎหมาย 11) สำนักนายกและคณะกรรมการสภาพทนายความ 12) สำนักงานตรวจสอบและรายงาน 13) สำนักงานการงบประมาณ 14) สำนักงานเทคโนโลยีและสารสนเทศ 15) สำนักงานเลขาธิการ 16) สำนักงานการเงินและบัญชี 17) สำนักงานธุรการและทรัพยากรบุคคล 18) สำนักงานทะเบียนทนายความ 19) สำนักงานโฆษกและประชาสัมพันธ์ 20) สำนักงานทะเบียนแบบการรับรองลายมือชื่อและเอกสาร 21) สำนักงานคณะกรรมการมรยาททนายความ 22) สำนักงานกิจการระหว่างประเทศ 23) สำนักงานสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ 24) สำนักงานสโมสรกีฬา 25) สำนักงานส่งเสริมงานสหกรณ์ออมทรัพย์และการฌาปนกิจ 26) สำนักงานการฌาปนกิจสงเคราะห์สภาพทนายความ 27) สำนักงานพัสดุ 28) สำนักงานคดีคุ้มครองประโยชน์สาธารณะและต่อต้านคอร์รัปชัน 29) สำนักงานวารสารและสิ่งพิมพ์ 30) สำนักงานทนายความอาสา และ 31) สำนักงานการประชุม สำหรับ ส่วนภูมิภาค ได้แก่ สำนักงานสภาพทนายความภาค และสำนักงานสภาพทนายความจังหวัด (สภาพทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์ 2563)

จากการจัดโครงสร้างของการบริหารสภาพทนายความ เพื่อการรองรับในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการทำงานภายใต้บทบัญญัติแห่ง พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ.2528 ในการบริหารของสภาพทนายความด้วยเทคนิคในการกระจายอำนาจ เพื่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพ โดยจัดตั้งสภาพทนายความภาคจำนวน 9 ภาค และจัดตั้งสภาพทนายความประจำจังหวัดในทุกจังหวัด เพื่อการกำกับดูแลการบริหารงานของสภาพทนายความโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับกับคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่มที่ 1 ที่ว่า “ข้อบังคับสภาพทนายความ ว่าด้วยการแบ่งส่วนงานของสภาพทนายความ และอำนาจหน้าที่ของกรรมการสภาพทนายความ พ.ศ. 2556 เป็นศูนย์รวมองค์ความรู้ ด้านวิชาชีพทนายความ เพื่อให้คำปรึกษาแก่บุคคลทั่วไป นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐ เป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ ในการร่วมมือกับ ศาลหน่วยงานต่างๆ ด้านยุติธรรม ทั้งภายในประเทศ และระดับสากล ส่งเสริมและกำกับผู้ประกอบวิชาชีพทนายความ ให้มีจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นองค์กรวิชาชีพทนายความ ที่มีระบบการจัดการที่ทันสมัย และให้บริการอย่างมืออาชีพ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 1, 2563) การกำหนดนำกลไกในการส่งเสริม ในการที่จะบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นการมุ่งเน้นในการที่จะพัฒนากฎหมาย นักกฎหมาย ผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมาย สู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพ ซึ่งสภาพทนายความมีโครงสร้างในการสนับสนุน ตามประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ของ สำนักนายกรัฐมนตรี อย่างพร้อมมูลในทุกด้าน ตามโครงสร้าง

ของการบริหารสภานายก ในการอำนวยความสะดวกทางกฎหมาย ให้แก่ประชาชนและสังคมโดยรวม

2. ศึกษาเทคนิคการบริหารสภานายกความเป็นเลิศทางวิชาชีพให้ได้ ประสิทธิภาพ พบว่า การบริหารสภานายกความเป็นเลิศทางวิชาชีพให้ได้ประสิทธิภาพ (Effectiveness) จากโครงสร้างส่วนงานที่มีความสำคัญ ในการช่วยส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพ (Effectiveness) ด้วยการเพิ่มพูนทักษะ (Skill) ความรู้ (Knowledge) ที่เท่าทันให้แก่ ทนายความ โดยการบริหารงานของฝ่ายวิชาการ ที่มีหน้าที่ในการดูแลกำกับ สำนักฝึกอบรม วิชาว่าความ สถาบันกฎหมายวิชาชีพชั้นสูง สถาบันพัฒนาวิชาชีพทนายความ เพื่อการพัฒนา ความรู้เชิงปฏิบัติ (Practical knowledge) ให้แก่ทนายความ ตามกฎหมายใหม่ที่บังคับใช้ ได้แก่ พระราชบัญญัติวิชาชีพที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ด้วยการเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ จากสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้บรรยาย พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ด้วยการเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ จากหน่วยงานศาล ยุติธรรมมาเป็นผู้บรรยาย โดยเฉพาะในการอบรมสัมมนา พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 ซึ่งสอดคล้องกับกับคำสัมภาษณ์ของ ผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่มที่ 2 ที่ว่า “การเตรียมความพร้อม การสร้างความเข้าใจให้แก่ทนายความ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการอำนวยความสะดวก ด้วยวัตถุประสงค์ให้เกิดความสอดคล้อง ในการเตรียมคดี ในการปฏิบัติงานของทนายความ โดยการเชิญวิทยากรจากศาลอาญาคดีทุจริตและ ประพฤติมิชอบ ที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้ ในบทบัญญัติของกฎหมาย รวมถึงแนวทางการปฏิบัติ ในการเตรียมคดีในเชิงลึกในการปฏิบัติหน้าที่ของทนายความ เพราะการดำเนินคดีอาญาทุจริต และประพฤติมิชอบโดยพนักงานอัยการ ซึ่งมีรูปแบบในการปฏิบัติที่มีความแตกต่าง จากการ ดำเนินคดีอาญาเดิมอย่างสิ้นเชิง เห็นได้ว่าเป็นการบริหารสภานายกความ มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ทางวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 2, 2563)

สภานายกความยังมีการดำเนินการที่ สอดคล้องกับประกาศของ สำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องการประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ด้านกฎหมาย เพื่อให้การดำเนินการ สอดคล้องกับหลักการ ตามมาตรา 258 ค. ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ด้วย แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย โดยได้ประกาศแล้วในราชกิจจานุเบกษา ที่ได้มีการ กำหนดเป้าหมาย หรือผลอันพึงประสงค์ที่ประกอบด้วย การมีกลไกในการออกกฎหมายที่ดี เท่าที่จำเป็น การทบทวนกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ ให้มีความสอดคล้องกับมาตรา 77 ของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การยกเลิกหรือทำการปรับปรุง กฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อ การดำรงชีวิต และหรือในการประกอบอาชีพของประชาชน การกำหนดกลไกทางกฎหมาย เพื่อการขจัดความเหลื่อมล้ำ และการสร้างความเป็นธรรมในสังคม การกำหนดให้มีกลไกให้ ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดทำ และในการเสนอร่างกฎหมายที่สำคัญ และการจัด ให้มีกลไกในการช่วยเหลือประชาชน ในการจัดทำและการนำเสนอร่างกฎหมาย รวมทั้งในการ

ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน การกำหนดเพื่อให้ประชาชน สามารถที่จะเข้าถึงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ได้โดยสะดวก และสามารถเข้าใจกฎหมายได้โดยง่าย รวมทั้งการกำหนดในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลของกฎหมาย ฐานข้อมูลคำพิพากษา ฐานข้อมูลคำวินิจฉัย หรือฐานข้อมูลในการตีความกฎหมาย กฎ ระเบียบ ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก

3. ศึกษาแนวทางการบริหารที่เหมาะสมเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน พบว่าความพยายามในการเปลี่ยนแปลง รูปแบบการบริหารทนายความ ของสมาคมทนายความแห่งประเทศไทย ยังคงดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ.2522 ได้มีการดำเนินการยกร่างพระราชบัญญัติทนายความ โดยเสนอร่างพระราชบัญญัติทนายความ ต่อนายชวน หลีกภัย ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ณ เวลานั้น เป็นที่รู้กันว่าในปัจจุบันสภาพทนายความมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการย้ายจากการจัดโต๊ะตามลำดับตำแหน่งไปเป็นการจัดออฟฟิศออกเป็นพื้นที่บล็อกๆเหมือนในช่วงยุค 80 หรือกลับมาจัดแบบพื้นที่เปิดโล่งที่ไม่ต้องเป็นทางการมากนัก ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทุกอย่างนี้จะถูกปรับเปลี่ยนไปตามการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี อย่างเช่น จากปากกาและกระดาษกลายเป็นเครื่องพิมพ์ดีด และเครื่องพิมพ์ดีดพัฒนาไปเป็นการใช้คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล แต่สภาพทนายความแห่งอนาคตนั้นเป็นมากกว่าแค่พื้นที่ทางกายภาพและเทคโนโลยีภายใน เนื่องจากมันยังครอบคลุมไปถึงการเปลี่ยนแปลงสถานที่ทำงานทั้งหมด ตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงวิธีการที่พนักงานทำงานกับนวัตกรรมต่างๆ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และ Internet of Things ไปจนถึงการจัดการแบบใหม่ เช่นนี้แล้วสภาพทนายความจะเปลี่ยนแปลงอย่างไรในวันนี้และพรุ่งนี้จะเปลี่ยนไปในทิศทางไหนกัน ซึ่งสอดคล้องกับกับคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก กลุ่มที่ 3 ที่ว่า “แนวทางการบริหารสภาพทนายความโดยทั่วไป มักมีเป้าหมายเพื่อให้การบริการด้านข้อมูลข่าวสารได้สะดวกรวดเร็ว เป็นที่พอใจของผู้ใช้บริการ แนวทางการบริหารผู้บริหารจะต้องพิจารณาให้รอบคอบ เพื่อไม่ให้สิ้นเปลืองงบประมาณของสภาพทนายความ ฉะนั้นควรมีประเด็นในแนวทางการบริหารสภาพทนายความ ประเด็นนี้ได้แก่ การพิจารณาเลือกว่าจะดำเนินแนวทางการบริหารสภาพทนายความในแบบใดดี ดำเนินการเองว่าจ้างที่ปรึกษาหรือจัดระบบสภาพทนายความมาใช้งานวางแผนแนวทางการบริหาร ประเด็นนี้เกี่ยวข้องกับการวางแผนว่าจะพัฒนาสภาพทนายความตามแนวทางที่ได้เลือกไว้อย่างไรจึงจะเหมาะสม การวางแผนนี้มีทั้งทางด้านงบประมาณกระบวนการบริหาร และกำลังคน แนวทางการบริหารและจัดระบบสภาพทนายความ ประเด็นนี้เกี่ยวข้องกับการลงมือดำเนินการจัดสร้างระบบสภาพทนายความ การสั่งซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ การติดตั้งซอฟต์แวร์ การปรับเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ ให้พร้อมที่จะทำงานในระบบ และการประเมินผลการปฏิบัติงานและการปรับเปลี่ยน ประเด็นนี้เกี่ยวข้องกับการ ตรวจสอบว่าการปฏิบัติงานของสภาพทนายความที่จัดทำขึ้นนั้นบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้มาน้อยเพียงใด ” (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 3, 2563)

ตามพระราชบัญญัติหนายความ พ.ศ.2528 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 7 (5) ที่ได้บัญญัติไว้ให้สภานายความ มีวัตถุประสงค์อันสำคัญ ในการส่งเสริม การช่วยเหลือ การแนะนำ การเผยแพร่ และการให้การศึกษแก่ประชาชน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย การจัดโครงสร้างการบริหารงานของสภานายความ ในส่วนงานของอุปนายกฝ่ายช่วยเหลือประชาชน ที่มีหน้าที่กำกับดูแล สำนักงานคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชน และสำนักงานหนายความอาสา ถือเป็น ส่วนงานสำคัญในการปฏิบัติของสภานายความ ซึ่งมีการปฏิบัติที่สอดคล้องตามพระราชบัญญัติหนายความ พ.ศ.2528 ตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 7 (5) ในการที่ประชาชนสามารถเข้ามาขอการช่วยเหลือ แนะนำ เผยแพร่ ปรีกษา และให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย อีกทั้งสภานายความยังได้จัดโครงสร้าง ในส่วนงานของอุปนายกฝ่ายปฏิบัติการ มีหน้าที่กำกับดูแล สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สำนักงานคดีปกครอง สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งเป็นส่วนงานที่มีความเกี่ยวข้องในการรักษาสีทธิของประชาชนและสังคมโดยรวม ในรูปแบบที่เป็นเชิงบูรณาการณ (Integrative) การปรับปรุงระบบสำนักงานเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาสำนักงานที่เกิดจากความบกพร่องของระบบโดยการแก้ไขระบบสำนักงานในส่วนที่พบปัญหาหรือส่วนที่บกพร่องทำให้เกิดปัญหา เพื่อปรับปรุงให้ระบบมีคุณภาพมากขึ้น โดยการวิเคราะห์ระบบ (System analysis) คือการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบสำนักงานนำมาพิจารณาเพื่อหาสาเหตุของปัญหาความบกพร่องหรือข้อเสียด่างๆ

อภิปรายผล

1. ศึกษาการบริหารสภานายความสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพ ด้วยเทคนิคการบริหารความเป็นเลิศทางวิชาชีพ ข้อบังคับสภานายความ ว่าด้วยการแบ่งส่วนงานของสภานายความ และอำนาจหน้าที่ของกรรมการสภานายความ พ.ศ. 2556 เป็นศูนย์รวมองค์ความรู้ ด้านวิชาชีพหนายความ เพื่อให้คำปรึกษาแก่บุคคลทั่วไป นิติบุคคล หรือหน่วยงานของรัฐ เป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพหนายความ ในการร่วมมือกับ ศาลหน่วยงานต่างๆ ด้านยุติธรรม ทั้งภายในประเทศ และระดับสากล ส่งเสริมและกำกับผู้ประกอบวิชาชีพหนายความให้มีจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นองค์กรวิชาชีพหนายความ ที่มีระบบการจัดการที่ทันสมัย และให้บริการอย่างมืออาชีพ การบริหารสภานายความสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพ ถือได้ว่าเป็นเป้าหมายอันสำคัญและสอดคล้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติหนายความพุทธศักราช 2528 ตามมาตรา 7 (1) ถึง (5) ที่ได้กำหนดเอาไว้ โดยให้สภานายความมีวัตถุประสงค์อันสำคัญในการ ส่งเสริมการศึกษาในการประกอบวิชาชีพหนายความของสมาชิก การควบคุมมรรยาทของผู้ประกอบวิชาชีพหนายความ การส่งเสริมความสามัคคี และการผดุงเกียรติของสมาชิกสภานายความ มีการส่งเสริมและการจัดสวัสดิการ ให้แก่หนายความที่เป็นสมาชิกสภานายความ

สอดคล้องกับผลการวิจัยของวสันต์ เกตุพันธุ์ และสมิหรา จิตตลดากร (วสันต์ เกตุพันธุ์ และสมิหรา จิตตลดากร, 2562) ตามบทบัญญัติดังกล่าวการส่งเสริมการศึกษา การให้ความช่วยเหลือแนะนำเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมาย จึงเป็นเรื่องสำคัญอันถือได้ว่า สภานายความมีการบริหารจัดการ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติทนายความพุทธศักราช 2528 ด้วยเหตุว่าการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ของการบัญญัติกฎหมายใหม่ขึ้นมาบังคับใช้ ทำให้การศึกษา กฎหมายใหม่เหล่านั้น ต้องให้ความสำคัญเพื่อการนำไปปฏิบัติ ตามความรู้ความสามารถในการ อำนวยความยุติธรรม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้มีการศึกษาฝึกอบรม เพื่อการเพิ่มทักษะ (Skill) ความรู้ (Knowledge) ที่จะสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Efficacy) ให้เกิดขึ้นแก่ทนายความ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาฝึกอบรมในเชิงปฏิบัติ จากการเปลี่ยนแปลงระบบในการดำเนินคดี ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมเป็นระบบกล่าวหา แต่ในปัจจุบันได้มีการ บัญญัติกฎหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่ง กฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบ อันเป็นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีบทบาทอันสำคัญในการ ป้องกัน และปราบปราม รวมถึงการตรวจสอบทรัพย์สิน โดยได้มีการจัดตั้งขึ้นเป็น สำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) โดยมีวิธีการในการ ดำเนินการด้วยระบบไต่สวน อันเป็นระบบที่นำมาใช้เพื่อการแสวงหาข้อเท็จจริง ที่เกิดขึ้นให้ได้ ความจริงที่ใกล้เคียงมากที่สุด ทั้งเป็นการเอาผิดต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทุจริตและหรือประพฤติ มิชอบ รวมถึงเอกชนที่เข้าเสนอและรับงาน ในการจัดซื้อจัดจ้างกับส่วนงานราชการ ในฐานะ ผู้สนับสนุนในการกระทำความผิด ซึ่งมีรูปแบบและวิธีการที่แตกต่างจากระบบกล่าวหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการดำเนินคดีอาญาที่ปฏิบัติกันอยู่เดิม การเรียนรู้ รูปแบบ วิธีการ ขั้นตอน การเตรียมเอกสารทางคดี เพื่อการต่อสู้คดีของทนายความ จึงต้องมีการฝึกศึกษา เพื่อให้เข้าใจและมีความรู้ที่เท่าทัน ด้วยเหตุที่สำนวนในคดีมีเอกสารปริมาณมาก อีกทั้งต้อง พิจารณาเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยละเอียด

2. ศึกษาเทคนิคการบริหารสภานายความสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพให้ได้ ประสิทธิภาพ การสร้างจิตสำนึก ในการประกอบวิชาชีพทนายความ ในการพิจารณาการออก ใบอนุญาตว่าความ โดยเฉพาะการต่ออายุใบอนุญาตว่าความให้แก่ทนายความ ควรตรวจสอบ สถานะภาพของทนายความว่าเป็นเจ้าพนักงานของรัฐหรือไม่ เพราะตามบทบัญญัติแห่ง พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528 ได้กำหนดไว้ในหมวด 4 มาตรา 35 (10) ได้กำหนด คุณสมบัติผู้ขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตไว้ว่า ต้องไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วน ท้องถิ่น ซึ่งมีเงินเดือนและตำแหน่งประจำ เว้นแต่ข้าราชการการเมือง ซึ่งปรากฏว่ามีข้าราชการ และหรือพนักงานของรัฐ ซึ่งมีเงินเดือนและตำแหน่งประจำ มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ทนายความอยู่ โดยภายหลังจากการเกษียณอายุราชการ ก็มาประกอบวิชาชีพทนายความได้ เลย โดยไม่ได้ดำเนินการเข้าอบรมว่าความและ ขอจะทะเบียนเพื่อรับใบอนุญาตว่าความเลย เป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องถูกต้อง อีกทั้งเป็นการปฏิบัติอันฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่ง

พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528 เพราะขาดคุณสมบัติตาม มาตรา 35 (10) ทั้งที่เป็นผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมาย ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง สภาทนายความโดยส่วนงานทะเบียนควรมีรูปแบบในการตรวจสอบและตัดสิทธิของบุคคลเหล่านั้น เพื่อการปฏิบัติภายใต้หลักความชอบด้วยกฎหมายต่อทุกฝ่าย การเตรียมความพร้อม การสร้างความเข้าใจให้แก่ทนายความและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการอำนวยความสะดวกด้วยวัตถุประสงค์ให้เกิดความสอดคล้องในการเตรียมคดี ในการปฏิบัติงานของทนายความ โดยการเชิญวิทยากรจากศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้ ในบทบัญญัติของกฎหมาย รวมถึงแนวทางการปฏิบัติในการเตรียมคดีในเชิงลึกในการปฏิบัติหน้าที่ของทนายความ เพราะการดำเนินคดีอาญาทุจริตและประพฤติมิชอบโดยพนักงานอัยการ ซึ่งมีรูปแบบในการปฏิบัติที่มีความแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาเดิมอย่างสิ้นเชิง เห็นได้ว่าเป็นการบริหารสภาทนายความ มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปัทรินทร์ นิระพล (ปัทรินทร์ นิระพล, 2559) การสื่อสารเพื่อควบคุมวิชาชีพ ในด้านจริยธรรมรรมรยาทนั้นพบว่า สภาทนายความแทบจะไม่มี การสื่อสารในเรื่องจริยธรรมรรมรยาทของทนายความเลย มีเพียงช่วงก่อนเข้าสู่วิชาชีพเท่านั้น และไม่มี การสื่อสารอย่างต่อเนื่อง ทำให้ทนายความไม่ทราบ และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติวิชาชีพ ตามจริยธรรมรรมรยาททนายความ ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่า ประสิทธิภาพการสื่อสารใน ด้านดังกล่าวไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากทนายความไม่ทราบว่าข้อบังคับเรื่อง จริยธรรมรรมรยาท มีอะไรบ้างที่เป็นข้อห้ามข้อปฏิบัติ แต่ประกอบวิชาชีพตามหลักจริยธรรมและศีลธรรม ที่มี โดยทั่วไปในสังคมมากกว่า การคำนึงถึงจริยธรรมรรมรยาทในการประกอบวิชาชีพ และ ทนายความส่วนใหญ่ ยังประพฤติผิดมรรยาททนายความ และมองว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยไม่สำคัญ จึงส่งผลให้มีการร้องเรียนความประพฤติของทนายความ ที่ปฏิบัติหน้าที่ผิดมรรยาททนายความ เป็นจำนวนมาก

3. ศึกษาแนวทางการบริหารที่เหมาะสมเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน แนวทางการบริหารสภาทนายความโดยทั่วไป มักมีเป้าหมายเพื่อให้การบริการด้านข้อมูลข่าวสารได้ สะดวกรวดเร็ว เป็นที่พอใจของผู้ใช้บริการ แนวทางการบริหารผู้บริหารจะต้องพิจารณาให้ รอบคอบ เพื่อไม่ให้สิ้นเปลืองงบประมาณของสภาทนายความ ฉะนั้นควรมีประเด็นในแนวทางการบริหารสภาทนายความ ประเด็นนี้ได้แก่ การพิจารณาเลือกว่าจะดำเนินแนวทางการบริหารสภาทนายความในแบบใดดี ดำเนินการเองว่าจ้างที่ปรึกษาหรือจัดซื้อระบบสภาทนายความมาใช้ในการวางแผนแนวทางการบริหาร ประเด็นนี้เกี่ยวข้องกับการวางแผนว่าจะ พัฒนาสภาทนายความตามแนวทางที่ได้เลือกไว้อย่างไรจึงจะเหมาะสม การวางแผนนี้มีทั้ง ทางด้านงบประมาณกระบวนแนวทางการบริหาร และกำลังคน แนวทางการบริหารและ จัดระบบสภาทนายความ ประเด็นนี้เกี่ยวข้องกับการลงมือดำเนินการจัดสร้างระบบสภาทนายความ การสั่งซื้อเครื่องมือและอุปกรณ์ การติดตั้งซอฟต์แวร์ การปรับเปลี่ยนข้อมูลต่าง ๆ

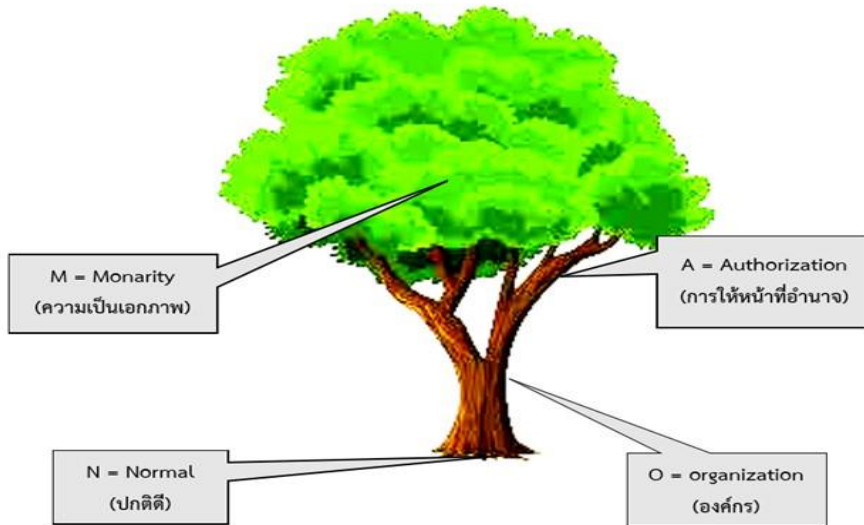
ให้พร้อมที่จะทำงานในระบบ และการประเมินผลการปฏิบัติงานและการปรับเปลี่ยน ประเด็นนี้เกี่ยวข้องกับ การตรวจสอบว่าการปฏิบัติงานของสภานายความที่จัดทำขึ้นนั้นบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด สภานายความมีการบริหารจัดการเพื่อการสร้างความเป็นเลิศด้วยเทคนิค ตามแนวทางที่ ว่าที่ร้อยตรี ดร.ถวัลย์ รุยาพร นายกสภานายความให้ไว้ ด้วยการติดต่อ อารุททางปัญญาให้แก่ทนายความ ด้วยการบริหารการฝึกอบรมศึกษาในการให้ความรู้ (Knowledge) เพื่อการเพิ่มพูนทักษะ (Skill) ให้แก่ทนายความของสภานายความ ซึ่งเป้าหมายนี้ได้มอบหมายให้ นายมะโน ทองปาน อุปนายกฝ่ายวิชาการ ในฐานะที่กำกับดูแลฝ่ายวิชาการ รวมทั้งเป็นประธานอนุกรรมการของ สถาบันพัฒนาวิชาชีพทนายความ ซึ่งมีบทบาทหน้าที่หลักอันสำคัญ ในการจัดการฝึกอบรมสัมมนาด้วยการศึกษากฎหมายในเชิงปฏิบัติ เพื่อเป็นการเพิ่มทักษะ (Skill) ให้แก่ทนายความในการนำไปปฏิบัติใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Efficacy) และมีความรู้ที่เท่าทัน อันสอดคล้องกับนโยบายในการนำเทคนิคการบริหารสภานายความสู่ความเป็นเลิศ ในอันที่จะอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชน คู่ความในคดี ด้วยความยุติธรรม (Justice) ด้วยทักษะ (Skill) ความรู้ (Knowledge) ความสามารถ (Ability) เกิดประสิทธิภาพ (Efficacy) อย่างมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) อันเป็นเทคนิคสำคัญในการบริหารสภานายความสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพ

สอดคล้องกับผลการวิจัยของกรรณิรมย์ โกมลารชุน (กรรณิรมย์ โกมลารชุน. 2558). การจัดตั้งส่วนงานสภานายความภาคทั้ง 9 ภาค และในการจัดตั้งสภานายความจังหวัด มิได้มีอาคารสถานที่ตั้งที่ชัดเจน เพื่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติทนายความ พุทธศักราช 2528 ในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนและสังคม เช่นหน่วยงานของรัฐที่มีสำนักงานที่ทำการอย่างชัดเจน โดยไม่ได้รับการสนับสนุน ในการพิจารณางบประมาณที่จัดสรรให้แก่สภานายความ ซึ่งมีงานวิจัยที่สอดคล้องในเรื่องสิ่งที่รัฐควรที่จะช่วยส่งเสริมคือ เรื่องของงบประมาณที่ให้กับสภานายความ ซึ่งอาคารสถานที่ตั้งสภานายความ ที่ได้มีการจัดซื้อ และก่อสร้างอาคารที่ทำการตามที่ปรากฏในปัจจุบัน สภานายความต้องรับภาระในการจัดซื้อและภาระค่าก่อสร้าง จึงถือได้ว่าเป็นภาระที่ทำให้การดูแลงานในส่วนอื่น เกิดเป็นปัญหาในการสนับสนุนให้แก่ทนายความอาสาในการปฏิบัติ เนื่องจากการจ่ายค่าตอบแทนให้แก่ทนายความอาสา ในการปฏิบัติหน้าที่ทนายความอาสาของสภานายความ รวมถึงทนายความคดีช่วยเหลือของสภานายความ ที่มีการเบิกจ่ายที่มีความล่าช้าไม่เป็นปัจจุบัน ควรดำเนินการเบิกจ่ายให้แก่ทนายความอาสาผู้ปฏิบัติงานอย่างเป็นปัจจุบัน ควรเพิ่มการกำหนดให้ทนายความ ต้องรายงานการพัฒนาความรู้ ในการเข้ารับการศึกษาอบรมกฎหมายอย่างน้อยปีละ 2 เรื่อง เพื่อการพัฒนาทักษะ (Skill development) และเพื่อการเพิ่มพูนองค์ความรู้ (Adding a knowledge pool) อันเป็นสิ่งที่ควรจัดให้มี เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาชีพอย่างสมเกียรติ

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ใหม่ ตามแนววิจัยของฉัฐวัฒน์ ชัชณฐาภักดิ์. (ฉัฐวัฒน์ ชัชณฐาภักดิ์. 2561). พบว่า ด้วยแนวคิด MANO ซึ่งเป็นแนวคิดการใช้เทคนิค เพื่อที่จะสามารถจดจำได้ง่าย เพื่อการนำไปเป็นเทคนิคการบริหารสภานายความสู่ความเป็นเลิศ ประกอบไปด้วย M = Monarity (ความเป็นเอกภาพ) เป็นการสร้างเอกภาพให้เกิดขึ้นแก่องค์การสภานายความ ตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ.2528 ด้วยการจัดให้มีที่ตั้งสภานายความจังหวัดอย่างชัดเจน และให้ทนายความที่ได้รับการขึ้นทะเบียน รายงานตัวต่อสภานายความจังหวัดที่ระบุไว้ทุกราย และด้วยการตรวจสอบสถานะภาพ และคุณสมบัติของสมาชิกแห่งสภานายความ ที่ประกอบวิชาชีพทนายความเท่านั้น เพิกถอนสิทธิบุคคลที่รับราชการในหน่วยงานของรัฐทุกกรณี เพื่อให้สภานายความสามารถดูแลสมาชิกที่ประกอบวิชาชีพทนายความได้อย่างทั่วถึง (McGhee, P., and Grant, P. 2008). A = Authorization (การให้หน้าที่อำนาจ) ด้วยการมอบอำนาจให้ สภานายความจังหวัดมีอำนาจในการบริหารควบคุมดูแลรรยาททนายความในจังหวัด และในการพิจารณาให้การช่วยเหลือ ในการให้บริการปรึกษาแนะนำกฎหมายแก่ประชาชน และดูแลสวัสดิการให้แก่ทนายความในจังหวัด N = Normal (ปกติดี) การบริหารจัดการที่เท่าเทียมกันในการจัดทนายความอาสาตามโครงการต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ การควบคุมการปฏิบัติ จัดการอบรมพิเศษให้แก่ทนายความอาสาในโครงการ เพื่อการส่งเสริมวิชาชีพทนายความได้แก่ ทนายความอาสาประจำส่วนราชการศาลยุติธรรม, ทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ ฯลฯ และ O = organization (องค์กร) การจัดการบริหารสภานายความ ในการจัดรูปแบบให้สามารถเข้าถึงภาครัฐและภาคเอกชน โดยมีรูปแบบที่เป็นสากลในการเข้ามีส่วนร่วม ในการสร้างความสัมพันธ์ และการให้ความร่วมมือต่อหน่วยงานภาครัฐ ในการเสนอแนะ ให้คำปรึกษา เข้าร่วมกับหน่วยงานในการพิจารณาร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ให้การดูแลสมาชิกและใช้ระบบในการเข้าถึง ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ข่าวสาร และรวมถึงการจัดทำบันทึกข้อมูลการฝึกอบรมกฎหมายเฉพาะทาง ของทนายความที่เข้ารับการอบรม ตามภาพประกอบที่ 1 แนวคิดต้นไม้ MANO ในการบริการสภานายความสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพ

ภาพที่ 1 แนวคิดต้นไม้ MANO ในการบริการสภานายความสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สภานายความมีการบริหาร เพื่อให้สภานายความสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพ ด้วยเทคนิคการจัดโครงสร้างในการบริหารสภานายความ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ.2528 มาตรา 7 (1) ถึง (5) อันเป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการจัดตั้งสภานายความ ทั้งในด้านการส่งเสริมการศึกษา และในการประกอบวิชาชีพทนายความ ในด้านการจัดให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ ในการควบคุมมรรยาทของทนายความ ในด้านการส่งเสริมความสามัคคีและการผดุงไว้ซึ่งเกียรติของสมาชิกแห่งสภานายความ เทคนิคการบริหารสภานายความสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพให้ได้ประสิทธิผล (Effectiveness) ให้แก่สมาชิกสภานายความ สิ่งสำคัญเชิงประจักษ์ ในการบริหารสภานายความ สู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพ ให้ได้ประสิทธิผล (Effectiveness) ด้วยการส่งเสริมการอำนวยความสะดวกในส่วนต่าง ๆ โดยการจัดให้มีการส่งเสริมการจัดอบรมทนายความอาสาประจำส่วนราชการ การให้ความช่วยเหลือในคดีที่ประชาชนเป็นผู้ยากไร้ และไม่ได้รับความเป็นธรรมทางกฎหมาย การให้คำแนะนำปรึกษาแก่ประชาชนประจำศาลทุกศาลโดยทนายความอาสา และทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ (โรงพัก) ซึ่งเป็นโครงการใหม่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการเผยแพร่การให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย และเป็นการให้โอกาสแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ซึ่งเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ.2528 มาตรา 7 (1) ถึง (5) ซึ่งมีงานวิจัยที่สอดคล้องเห็นว่าทนายความอาสา นั้นต้องการที่จะได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างมาก ในทุกด้านอย่างพอเพียง ทั้งยังมีความสอดคล้องตามประกาศของ

- ปัทรินทร์ นีระพล. (2559). การจัดการทางการสื่อสารของสภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์ กรณีศึกษา การสื่อสารมาตรฐานควบคุมวิชาชีพ. เรียกใช้เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2564, จาก <http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/>
- วสันต์ เกตุพันธุ์, สมิหรา จิตตลดากร. (2562). ประสิทธิภาพ การป้องกันปราบปราม การตรวจสอบทรัพย์สินของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.). วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์. (6)4, 1743-1759
- สภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์. (2563). ประวัติความเป็นมาการก่อตั้งสภานายความ. เรียกใช้เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2564, จาก <https://www.lawyerscouncil.or.th/>
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2563). การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2563 (ฉบับปรับปรุง). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนพิเศษ 44 ง. เรียกใช้เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2564, จาก <http://www.mratchakitcha.soc.go.th/>
- สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความ แห่งสภานายความ. (2563). พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ.2528. เรียกใช้เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2564, จาก <https://www.lawyerscouncil.or.th/>
- สุกัญญา สุกิจจากร. (2557). ประพฤติผิดมรรยาททนายความ. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, 2(2), 125-134.
- เอกพร รักความสุข. (2559). การวิจัยเชิงคุณภาพหลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 1. (18 กันยายน 2563). ศึกษาการบริหารสภานายความสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพ ด้วยเทคนิคการบริหารความเป็นเลิศทางวิชาชีพ. (วสันต์ เกตุพันธุ์, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 2. (14 ตุลาคม 2563). ศึกษาเทคนิคการบริหารสภานายความสู่ความเป็นเลิศทางวิชาชีพให้ได้ประสิทธิภาพ. (วสันต์ เกตุพันธุ์, ผู้สัมภาษณ์)
- ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกลุ่มที่ 3. (10 พฤศจิกายน 2563). ศึกษาแนวทางการบริหารที่เหมาะสม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน. (วสันต์ เกตุพันธุ์, ผู้สัมภาษณ์)
- Creswell, J. W. (2013). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (3rd ed.). Los Angeles, CA: Sage.
- McGhee, P., and Grant, P. (2008). *Spirituality and Ethical Behaviour in the Workplace: Wishful Thinking or Authentic Reality*. *EJBo Electronic Journal of Business Ethics and Organization Studies*. 13(2), 61-69.